

МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО

Едуард Кузьмін,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародного та європейського
права

Національного університету
«Одеська юридична академія»
ORCID: 0000-0002-9953-8008

DOI 10.32782/2306-9082/2024-56-4

УДК 343.8:(341.4/.49+343.24)

Нарис про «імпортні цілі» кримінального покарання у міжнародному праві чи кара, запобігання та виправлення як мета покарання за масові звірства

Розмірковуючи про фундамен-
тальні засади покарання у міжнарод-
ному кримінальному праві, К. Стан,
з-поміж іншого, формулює щонай-
менше два стрижневі меседжі, які, на
нашу думку, сьогодні не тільки являють
собою прекрасну ілюстрацію ниніш-
нього стану справ у процесі розробки
означеної проблематики, а й слугують
солідним «першопочатком» у роздумах
про його мету та цілі: по-перше, міжна-
родне кримінальне право й досі скон-
центровано передусім і здебільшого
довкола питань теорій, обґрунтування
та виправдання покарання у «власній
вотчині»; по-друге, – й до сих пір стур-
боване практикою транспонування

«внутрішніх установок» у міжнарод-
ний контекст [1, с. 382].

Вельми показово, що загальна
справедливість таких тверджень
наразі вбачається у тому, що відпо-
відні т. зв. «напрявні», як поодинокі,
так і у своїй сукупності, проходять
червоною ниткою схоже через увесь,
наявний з цієї тематики, громіздкий
масив філософсько-правової думки,
заразом резонуючи із відносною біль-
шістю вагомих напрацювань низки
добре відомих фахівців. Так, приміром
Ш. Бассіуні, хоча і без жодної прямо-
лінійної вказівки на мету та цілі пока-
рання у міжнародному криміналь-
ному праві безпосередньо, у найбільш

узагальнених своїх міркуваннях, ймовірно, був схильний «виводити» їх через «історично обумовлену перспективу», – власне крізь призму становлення його теорій, із застереженням про те, що застосування останніх має суттєво відрізнятись від того, яким воно є у національних кримінальних системах, і, багато в чому, з огляду на наявні значні особливості, які притаманні конструкту міжнародного кримінального правосуддя [2, с. 927].

Разом з цим аналогічна логіка зберігається і у більш «цілеспрямованих» та спеціалізованих наукових пошуках. Так, наприклад, К. Й. М. Сафферлінг, задаючись питанням щодо реальної можливості застосування національних теорій виправдання покарання на міжнародному рівні, вчергове звертається до них задля обґрунтування покарання, водночас свідомо чи не свідомо ніби оминаючи пряме апелювання до його цілей [3, с. 126, 128, 161]. В той же час у своєрідному дискурсі виправдання і надання раціонального обґрунтування застосуванню кримінальних санкцій у міжнародному кримінальному праві цілком певно знаходяться і Г. Верле та А. Епік, які займають подібну позицію за винятком деяких ремарок про традиційні цілі покарання, на які спираються більшість національних систем кримінального правосуддя; в якості поєднання каральних й превентивних міркувань в суто практичній площині [4, с. 323, 325]. Примітно, що майже ідентично уявляється і науковий доробок С. Ф. де Гурменді, в якому обдумування прикладного значення теорій покарання у міжнародному кримінальному праві фактично розпочинається із зазначення про те, що мета покарання тісно пов'язана із «загальними цілями» кримінального правосуддя та фіналізується тезою стосовно того, що попри існування різних «вимірів» «міжнародного покарання», воно все ще незмінно послуговується однаковими

з «національним покаранням» цілями [5, с. 12, 22].

Таке, здавалось би, усталене «правило мислення», яке прослідковується певним домінуючим наративом серед зацікавлених спостерігачів видається цілком зрозумілим, насамперед, через ірраціональність витребування чікості у тому, що має похідний характер та ґрунтується на першоосновах, – того, чим являють собою теорії покарання, – основоположні ідеї, які втілюються у життя у вигляді центральних аргументів для його виправдання та обґрунтування, без ясного упорядкування яких, вимога вичерпного визначення мети та цілей покарання виглядає манливо, але дещо ілюзорно.

Тим не менш, дискусія про них все ж не сприймається зовсім чужо у міжнародному кримінальному праві. А скоріше, спираючись на проведений короткий бібліографічний огляд С. Васильєвим, навпаки, вбачається такою, оцінка якої, за достатньо умовним «критерієм» її інтенсивності, варіюється від «... якщо і не повністю відійшла у минуле ...» до «... цілком можливо, вже пройшла свій розквіт ...», хоча б тому, що більшість ключових публікацій, як об'єктивно відзначає експерт, за деякими винятками, з'явилися десять і більше років тому [6, с. 46-47]. Як не прикро, але такий довід зберігає свою тверду актуальність навіть зі впливом п'ятирічного строку з моменту його оприлюднення. Втім, знову із декотрими заувагами неодмінного урахування контексту часу. Тож за цей період проблематика мети та цілей покарання у міжнародному кримінальному праві, у багатоманітності власних проявів, стає предметом наукового інтересу окремих спеціалістів, що зрештою приводить до появи декількох наукових праць, присвячених різним її аспектам. Так, особливої уваги, на наш погляд, заслуговують, зокрема стаття О. Макулан та А. Гіль, в якій автори рішуче наголошують

на раціональності подальшого дійсно проникливого осмислення традиційних цілей кримінального права та покарання, як такого, у транзитивних контекстах, у тому числі недвозначно підкреслюючи й те, що полеміка з приводу визначення мети та цілей кримінального права і покарання залишається досі відкритою і, ймовірно, остаточно невичерпною, зважаючи, серед усього іншого, на існуючі дотепер сумніви та нові виклики щодо них [7, с. 145]. В такому ключі спеціальної відзнаки також заслуговують і дослідження Д. І. Лякопулоса та В. Ранджелович, С. Сокович й Б. Бановича, в яких прослідковуються стрімкі намагання вчених, з одного боку, всеціло розкрити природу функції покарання у міжнародному кримінальному праві крізь ретрибутивну, консеквенціалістську та превентивну перспективи [8, с. 93], з іншого, – вкотре порушити питання про потребу в уточненні мети покарання у міжнародному кримінальному праві через її, вірогідно вже таку звичну, «рутинну плутанину», головним чином із цілями міжнародного кримінального права та правосуддя, які дуже часто оманливо ототожнюються [9, с. 80].

Дедалі більшого оптимізму вселяє і буквально нещодавній вихід у світ «Дослідницького посібника», присвяченого аналізу проблематики покарання за масові звірства за редакцією Р. Малгрю та М. Я. Крістенсена, в якому ціла низка контриб'юторів, серед яких, зокрема Д. Денсі, М. В. Дюбрей, А. Епк, А. Ріккарді, О. Беку та Е. Шеффілд, тією чи іншою мірою, так чи інакше, адресують деякі окремі проблеми теорій та цілей покарання у міжнародному кримінальному праві [10, с. 13, 59, 104, 143, 366].

Урешті-решт, подібні наукові роботи не тільки схвально вітаються, а й схоже, що саме вони мають всі шанси ознаменувати собою, якщо не «Епоху Ренесансу», то, як мінімум,

повернення «назад у майбутнє», до «рівняння», яке й досі абсолютно справедливо вважається ще доволі далеким від свого розв'язання [6, с. 47].

Тож все це загалом наочно свідчить не лише про доцільність, а й про неабияку необхідність, а також нагальність вибудування чіткої візії сучасного інтегрального бачення комплексної проблематики «детермінації» покарання у міжнародному кримінальному праві, зокрема у його все більш конкретно окреслених меті та цілях.

Відтак, здається, що від самого початку спроба реалізації відповідного завдання у теорії міжнародного кримінального права, висловлюючись досить образно, ледве не миттєво зіштовхується із жорсткими реаліями, в яких тло ситуації яскраво зображується органічним хитросплетінням «незаперечних істин»: безсумнівною констатацією досадного факту того, що міжнародному кримінальному праву бракує своєї власної пенології М. А. Драмблом [11, с. 549] та чимдалі глибшим укоріненням валідності переконання щодо необхідності розробки своїх власних, на відміну від тих традиційних цілей, які загальноприйнято обговорювати в національному кримінальному праві, цілей покарання у міжнародному кримінальному праві К. Амбосом [12, с. 293]. Як наслідок, наочна демонстрація становища, за яким міжнародне кримінальне право опиняється у доволі сутужному стані, в якому утворюється «... прикра необхідність жадібно – але все ще свавільно – запозичувати пенологічні обґрунтування національного кримінального права ...», які, до того ж, у свою чергу, самі по собі, якщо не зазвичай, то принаймні подекуди, ставляться під сумнів, навіть в межах внутрішньодержавного кримінального права [11, с. 549, 550].

Цим обумовлюється подальший вектор розвитку думок, який зміщує акцент наявних дебатів на

філософсько-правові диспути довкола тематики цілей покарання у національному кримінальному праві [13, с. 69, 70, 73], їхніх можливостей у міжнародній площині [14, с. 40], а також викликів, існування яких багато в чому зумовлене подібною «транспозицією» [15, с. 140]. Зі свого боку, у кінцевому підсумку подібне типowo результує у достатньо розгалужені обмірковування того, що А. В. Альшулер називає «підручниковими цілями» кримінального покарання – відплати, стримування, ізоляції та виправлення, обговорення яких, на думку науковця, іноді здаються абстрактними настільки, аби мати якесь значення [16, с. 1].

Поділяючи відповідну думку лише частково, слід зазначити, що в межах міжнародного кримінального права сенс все ще залишається, і, переважно у тому, що й донині воно, особливо в сучасних умовах сьогодення, як ніколи, відчуває суттєву нестачу дохідливих та, перш за все, нормативно закріплених, позбавлених закрутистих формулювань, відповідей, необтяжених характером доколонукової белетристики, бодай на питання базального значення.

Разом з тим першим кроком до подолання «позбавлення конкретності», як би іронічно це не звучало, вбачається саме узагальнення кола тих питань, які вимагають неабстрактної реакції. Думається, що відправною точкою цього починання має стати саме теоретична ревізія, лапідарні та лаконічні висновки якої свідчили б про достеменний стан справ. Однак, навіть вже на перших порах, під час окреслення його контурів дедалі краще починає виднітись те, що в основі доктринальних дискутувань продовжує перебувати контроверза довкола характеристики покарання, як такого, що виконує або каральну, або стримуючу, або виправну функцію [17, с. 36]; нерідко, – про їх начебто неподільну єдність [18, с. 264],

дедалі частіше, – про порядок їх розміщення та пов'язане з цим «змістове навантаження» або, іншими словами, те, яка саме «складова» має превалювати [19, с. 407] та який власне ступінь впливу кожної окремо взятої з них [20, с. 250]. Невтішно перманентним лишається й бекграунд того, що все це відбувається в межах діаметрально протилежних поглядів на спроможність реалізації основних пенологічних цілей звичайного кримінального права [21, с. 978], властиво включаючи кару, запобігання та виправлення [22, с. 45].

Неодноразово крізь роки відзначається, що серед них фронтранерами (принаймні поки що) залишаються відплата і стримування [23, с. 24; 24, с. 239]. Втім, останнім часом чимраз виразніше спостерігається формування насправду тривожних тенденцій. Віддання пальми першості відплаті [23, с. 24], уміть супроводжується наголошенням на особливі причини скептичного ставлення до твердження про «корисність покарання за заслугами» в міжнародному контексті [25, с. 633], а відданість їй, як домінуючій цілі міжнародного кримінального права [24, с. 236] невід'ємно акомпонується акцентуванням на тому, що окремі з його елементів попросту не відповідають сучасному ретрибутивному підходу міжнародного кримінального режиму, а деякі з них і взагалі є принципово несумісними з ретрибутивізмом [25, с. 633]. Ставлення до ретрибуції, як такої, що відіграє найбільш впливову декларативну роль [26, с. 386] в моменті змінюється зведенням до відчайдушної нужди ґрунтового осмислення «ретрибутивного недоліку» [24, с. 236], що спонукає протистояти імпульсу до грубої відплати в такому глибоко каральному міжнародному кримінальному режимі [25, с. 638, 681].

Тотожність ситуації відстежується і з т. зв. «аргументом стримування», – запобігання через покарання

[27, с. 320], якому поряд із відплатою, все ще відводиться важливе місце у дискусіях про цілі міжнародного покарання [28, с. 339]. Проте і така значущість є мінливою, оскільки високі очікування [20, с. 250] потужного стримуючого фактору [29, с. 435] від концепції запобігання через ризик покарання, яка полягає у стримувальній цінності, як самого покарання, так і його вторинних стигматизуючих ефектах [29, с. 435], враз невимушено перетворюється на істотне зменшення початкового оптимізму щодо цієї цілі через розчарування зумовлені неможливістю запобігти появі нових жахливих звірств [28, с. 339], деколи, аж до того, що благі наміри стримування подекуди пропонується сприймати як насправді контрпродуктивні та навіть безвідповідальні [27, с. 326].

Не оминається увагою також і їхній дуумвірат, адже часто зустрічається поголос про те, що стримування і відплата самі потребують збалансування та вирішення власних суперечностей між собою, особливо в умовах неясності їх співвідношення із спеціальними цілями міжнародних кримінальних судів [28, с. 339].

Натомість все більшої уваги починає звертати на себе ціль виправлення. Ніби, під егідою ідеї гуманізму та проліферації прав людини, все гучніше лунають заклики до мандаторного врахування реабілітації та соціальної інтеграції, як одних із цілей, що лежать в основі національних систем кримінального права, та мають бути обов'язково враховані і у контексті міжнародного кримінального права [23, с. 24]. При тому, що відносно не так давно реформування й взагалі одразу усувалось, як можливе виправдання покарання, оскільки вважалось, що на відміну від національного права, міжнародне право не переймається питанням реабілітації правопорушника [30, с. 51]. Зараз же розуміння відповідної «запозиченої» цілі (у всякому

разі поки) фактично підноситься до інструменту для вирішення навіть найгірших кримінальних справ (хоча і з певними пересторогами, – можливо, не є домінуючою, але, безумовно, не відсутня [19, с. 406–407]; використовується на додаток та/або значно меншою мірою у порівнянні з основними тощо [20, с. 250].

У зв'язку з цим виникає лише одне запитання, як відповідний підхід корелюється із тим, що контекст найтяжчих злочинів проти міжнародного права для деяких держав зробив сам факт обговорення реабілітації абсурдним: або як можна виправити людину, винну в геноциді [31, с. 577]? Можливо уява про злочин злочинів [32, с. 14] є спотвореною і необхідне перефразування: сто кривавих днів немислимого насильства, які охопили Руанду, в результаті яких від восьмиста тисяч до мільйона чоловіків, жінок і дітей (що в чотири рази більше, ніж у розпал нацистського Голокосту) були вбиті екстремістами-хуту [33]; різанина, яка варварські позбавила життя від семи до восьми тисяч боснійських чоловіків і хлопчиків, вбитих у Сребрениці [34, с. 2] (і у цьому разі мова не йде про сучасну ситуацію в Україні, аби не скомпрометувати дослідницьку неупередженість).

Не йдеться і про те, що ті, хто вчиняють злочини, рівень жорстокості, яких в реальності, складно навіть уявити і описати вербально, «... навряд чи поводитимуться так, як «раціональні суб'єкти», бо їх стримує ризик покарання» [35, с. 436], не те, що про перевиховання.

І чим би не переймалось міжнародне кримінальне право протягом свого становлення, – виправданням норм, моральним засудженням і запобіганням злочинам, чи обґрунтуванням покарання, орієнтованим на особу злочинця [1, с. 382], в сучасних реаліях сьогодення існує нагальна потреба в упорядкуванні того, що має бути

метою та цілями покарання в його власної, самобутньої та унікальної міжнародної пенології, це адаптована до всіх сучасних умов «міжнародного контексту», справедлива кара, за якою

слідє загальне запобігання. Все інше, станом на зараз, має бути якскоріше «винесено за дужки рівняння», з гіпотетичною та потенційною можливістю слугувати лише одним з-поміж низки інших засобів їх досягнення.

Список використаних джерел

1. Stahn C. A Critical Introduction to International Criminal Law. Cambridge ; New York : Cambridge University Press, 2019. 448 pp.
2. Bassiouni M. C. Introduction to International Criminal Law: Second Revised Edition. 2nd rev. ed. Leiden ; Boston : Martinus Nijhoff Publishers, 2014. 1122 pp.
3. Safferling C. J. M. The Justification of Punishment in International Criminal Law. Can National Theories of Justification be Applied to the International Level? *Austrian Review of International and European Law*. 2000. Vol. 4, Iss. 1. pp. 126-163.
4. Werle G., Epik A. Theories of Punishment in Sentencing Decisions of the International Criminal Court. *Why Punish Perpetrators of Mass Atrocities? Purposes of Punishment in International Criminal Law* / ed by F. Jeßberger, J. Geneuss. New York : Cambridge University Press, 2020. Pp. 323–352.
5. de Gurmendi S. F. The Practical Importance of Theories of Punishment in International Criminal Law. *Why Punish Perpetrators of Mass Atrocities? Purposes of Punishment in International Criminal Law* / ed by F. Jeßberger, J. Geneuss. New York : Cambridge University Press, 2020. Pp. 12–22.
6. Vasiliev S. Punishment Rationales in International Criminal Jurisprudence: Two Readings of a Non-question. *Why Punish Perpetrators of Mass Atrocities? Purposes of Punishment in International Criminal Law* / ed by F. Jeßberger, J. Geneuss. New York : Cambridge University Press, 2020. Pp. 45–80.
7. Maculan E., Gil A. G. The Rationale and Purposes of Criminal Law and Punishment in Transitional Contexts. *Oxford Journal of Legal Studies*. 2020. Vol. 40, Iss. 1. Pp. 132–157.
8. Liakopoulos D. I. Thoughts, Analysis Perspectives and Critics of Function of Punishment in International Criminal Law. *Yearbook of International & European Criminal and Procedural Law*. 2022. Vol. 1. Pp. 33–196.
9. Randelović V., Soković S., Banović B. International Criminal Law and International Criminal Justice Objectives and Purpose of Punishment in International Criminal Law Theory and Practice. *Journal of Criminology and Criminal Law*. 2023. Vol. 61, Num. 1. Pp. 67–91.
10. Research Handbook on the Punishment of Atrocity Crimes / ed. by R. Mulgrew, M. J. Christensen. Northampton : Edward Elgar Publishing, 2024. 426 pp.
11. Drumbl M. A. Collective Violence and Individual Punishment: The Criminality of Mass Atrocity. *Northwestern University Law Review*. 2005. Vol. 99, No. 2. Pp. 539–610.
12. Ambos K. Punishment without a Sovereign? The Ius Puniendi Issue of International Criminal Law: A First Contribution towards a Consistent Theory of International Criminal Law. *Oxford Journal of Legal Studies*. 2013. Vol. 33, No. 2. Pp. 293–315.
13. Frase R. S. Punishment Purposes. *Stanford Law Review*. 2005. Vol. 58, Iss. 1. Pp. 67–83.
14. Sloane R. D. The Expressive Capacity of International Punishment: The Limits of the National Law Analogy and the Potential of International Criminal Law. *Stanford Journal of International Law*. 2007. Vol. 43. Pp. 39–94.
15. Sander B. Justifying International Criminal Punishment: A Critical Perspective. *Philosophical Foundations of International Criminal Law: Foundational Concepts* / ed. by M. Bergsmo, E. J. Buis. Brussels : Torkel Opsahl Academic EPublisher, 2019. Pp. 167–240.
16. Alschuler A. W. The Changing Purposes of Criminal Punishment: A Retrospective on the Past Century and Some Thoughts about the Next. *The University of Chicago Law Review*. 2003. Vol. 70, No. 1. Pp. 1–22.

17. Gould H. D. *The Legacy of Punishment in International Law*. New York : Palgrave Macmillan, 2010. 189 pp.
18. Ohlin J. D. *The Right to Punishment for International Crimes. Why Punish Perpetrators of Mass Atrocities? Purposes of Punishment in International Criminal Law* / ed by F. Jeßberger, J. Geneuss. New York : Cambridge University Press, 2020. Pp. 257–282.
19. Gianelli A. *The Place of Rehabilitation of the Offender among the Purposes of Penalties according to International Law. International Law and the Protection of Humanity: Essays in Honor of Flavia Lattanzi* / ed. by P. Acconci, D. D. Cattin, A. Marchesi, G. Palmisano, V. Santori. Leiden ; Boston : Brill | Nijhoff, 2017. Pp. 397–412.
20. Abels D. *Limiting the Objectives of the Enforcement of International Punishment. Research Handbook on the International Penal System* / ed. by R. Mulgrew, D. Abels. Cheltenham ; Northampton : Edward Elgar Publishing, 2016. Pp. 250–273.
21. Heller K. J. *Deconstructing International Criminal Law. Michigan Law Review*. 2008. Vol. 106, Iss. 6. pp. 975–999.
22. Combs N. A. *Guilty Pleas in International Criminal Law: Constructing a Restorative Justice Approach*. Stanford : Stanford University Press, 2007. 370 pp.
23. Damgaard C. *Individual Criminal Responsibility for Core International Crimes: Selected Pertinent Issues*. Berlin ; Heidelberg : Springer, 2008. 456 pp.
24. Gevers C. *International Criminal Law and Individualism: An African Perspective. Critical Approaches to International Criminal Law: An Introduction* / ed. by C. Schwöbel. London : Routledge, 2014. Pp. 221–245.
25. Woods A. K. *Moral Judgments & International Crimes: The Disutility of Desert. Virginia Journal of International Law*. 2012. Vol. 52, No. 3. Pp. 633–681.
26. Drumbl M. A. *International Punishment from ‘Other’ Perspectives. Research Handbook on the International Penal System* / ed. by R. Mulgrew, D. Abels. Cheltenham ; Northampton : Edward Elgar Publishing, 2016. Pp. 383–404.
27. Mennecke M. *Punishing Genocidaires: A Deterrent Effect or Not? Human Rights Review*. 2007. Vol. 8, Iss. 4. Pp. 319–339.
28. Damaška M. *What Is the Point of International Criminal Justice? Chicago-Kent Law Review*. 2008. Vol. 83, Iss. 1. Pp. 329–365.
29. Cronin-Furman K., Taub A. *Lions and Tigers and Deterrence, Oh My: Evaluating Expectations of International Criminal Justice. The Ashgate Research Companion to International Criminal Law: Critical Perspectives* / ed. by W. A. Schabas, Y. McDermott, N. Hayes. London ; New York : Routledge, 2016. Pp. 435–452.
30. Hassan F. *The Theoretical Basis of Punishment in International Criminal Law. Case Western Reserve Journal of International Law*. 1983. Vol. 15, Iss. 1. Pp. 39–60.
31. Tallgren I. *The Sensibility and Sense of International Criminal Law. European Journal of International Law*. 2002. Vol. 13, Iss. 3. Pp. 561–595.
32. Schabas W. A. *Genocide in International Law: The Crime of Crimes*. 2nd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2009. 741 pp.
33. *The Genocide*. United Nations | International Residual Mechanism for Criminal Tribunals. Legacy Website of the International Criminal Tribunal for Rwanda. URL: <https://unictr.irmct.org/en/genocide> (date of access: 27.01.2025).
34. *Facts about Srebrenica*. URL: https://www.icty.org/x/file/Outreach/view_from_hague/jit_srebrenica_en.pdf (date of access: 27.01.2025).
35. Cronin-Furman K. *Managing Expectations: International Criminal Trials and the Prospects for Deterrence of Mass Atrocity. International Journal of Transitional Justice*. 2013. Vol. 7, Iss. 3. Pp. 434–454.

Кузьмін Е. Е. Нарис про «імпортні цілі» кримінального покарання у міжнародному праві чи кара, запобігання та виправлення, як мета покарання за масові звірства

Генеральний замисел статті полягає у спробі відтворення рефлексій стосовно модернового стану наукової думки в частині наявних роздумів над метою та цілями покарання у міжнародному кримінальному праві.

Його практичне втілення уможливило дійти до низки індуктивних умовиводів. Зокрема першочергово виявлено, що осмислення мети та цілей покарання у міжнародному кримінальному праві узвичаєно відбувається у домейні двоскладової парадигми їх одночасного сприйняття через уявлення, сформовані у результаті всебічного осягнення сутності теорій, обґрунтування та виправдання національного покарання, а також крізь призму переконань, сконструйованих внаслідок ґрунтовного обмірковування його традиційних цілей в процесі їх застосування до покарання за масові звірства з точки зору міжнародного права.

З огляду на невичерпність дискусій про визначення цілей покарання у міжнародному кримінальному праві, встановлено необхідність проведення подальших досліджень у напрямку уточнення телеологічно-детермінантної сфери покарання у міжнародному кримінальному праві, зокрема у напрямку вироблення логічно вивіреного і чіткого бачення його функції та загального спрямування.

Наголошено на щонайменше неоднозначній оцінці спроможностей таких пенологічних цілей національного кримінального права, як кара, запобігання та виправлення, в якості мети покарання за масові звірства у міжнародному кримінальному праві.

Особливу увагу акцентовано на достатньо контроверсивному ставленні до відплати, стримування, ізоляції та виправлення, як цілей покарання у міжнародному кримінальному праві. Підкреслено скептичне відношення до виправлення, як цілі покарання у міжнародному кримінальному праві.

За відсутності остаточно сформованої автономної міжнародної пенології масових звірств, зауважено на доцільності пошуків додаткової аргументації на користь адаптованої до актуальних реалій міжнародної кон'юнктури, справедливої кари, із наступним загальним запобіганням, як цілі покарання у міжнародному кримінальному праві.

Ключові слова: покарання, теорії покарання, виправдання покарання, обґрунтування покарання, мета покарання, цілі покарання, покарання за масові звірства, міжнародне покарання, покарання у міжнародному кримінальному праві, міжнародне кримінальне право.

Kuzmin E. An outline of the “imported purposes” of criminal punishment in international law or retribution, deterrence and rehabilitation as the goal of punishment for mass atrocities

The overall intention of the article is to attempt to reproduce reflections on the contemporary state of scientific thought regarding the existing considerations of the goal and purposes of punishment in international criminal law.

Its practical implementation has made it possible to formulate a number of inductive inferences. In particular, it is first of all revealed that comprehension of the goal and purposes of punishment in international criminal law is usually carried out within the domain of a two-part paradigm of their simultaneous perception through the ideas formed as a result of a holistic cognition of the essence of theories, rationale and justification of national punishment, as well as through the prism of beliefs constructed as a result of a thorough deliberation of its traditional purposes in the process of their application to punishment for mass atrocities from the standpoint of international law.

Given the inexhaustibility of discussions on the definition of the purposes of punishment in international criminal law, it is identified that further research is required to clarify the teleological-determinant scope of punishment in international criminal law, especially in the area of developing a logically coherent and precise vision of its function and general direction.

It is emphasized that there is at least an ambiguous assessment of the capabilities of such penological purposes of national criminal law as retribution, deterrence and rehabilitation as the goal of punishment for mass atrocities in international criminal law.

Particular attention is accentuated on the rather controversial attitude to retribution, deterrence, incapacitation and rehabilitation as the purposes of punishment in international criminal law. A skeptical position towards rehabilitation as a purpose of punishment in international criminal law is highlighted.

In the absence of a fully formed autonomous international penology of mass atrocities, it is pointed out that it is expedient to seek additional arguments in favour of a just retribution, adapted to the actual realities of the international conjuncture, followed by general deterrence, as the purpose of punishment in international criminal law.

Key words: punishment, theories of punishment, rationale of punishment, justification of punishment, goal of punishment, purposes of punishment, punishment for mass atrocities, international punishment, punishment in international criminal law, international criminal law.

